

KYTS 1.6 SANTVA SINCHAMI YAJUSHA - KRISHNA YAJURVEDA TAITTIRIYA SAMHITA PATHA

kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṃhitāyā-mprathamakāṇḍē ṣaṣṭhaḥ praśnaḥ -
yājamaṇakāṇḍam

ō-nnamaḥ paramātmanē, śrī mahāgaṇapatayē namaḥ,
śrī gurubhyō namaḥ ॥ हरिः ओऽम् ॥

sa-ntvā siñchāmī yajūṣā prajāmāyurdhanā-ñcha ॥ bṛhaspatiprasūtō yajāmāna īha mā
riṣat ॥ ājyāmasi sātyamāsi sātyasyāddhyākṣamasi hāvirāsi vaiśvānāraṁ vaīśvadēva-
mutpūtaśuṣmagm sātyaujā-ssahō-’sī sahāmānamasi sahāsvārātī-ssahāsvārātīyāta-
ssahāsvā pṛtānā-ssahāsva pṛtanyataḥ ॥ sahasrāvīryamasi tanmā jīnvājyāsyājyāmasi
sātyasyā sātyamāsi sātyāyū- [sātyāyūḥ, aṣī sātyasūṣmamasi] 1

-rasi sātyaśuṣmamasi sātyēnā tvā-’bhi ghārayāmī tasyā tē bhakṣīya pañchānā-ntvā
vātānām yantrāyā dhārtrāyā gṛhṇāmi pañchānā-ntvārtūnām yantrāyā dhārtrāyā
gṛhṇāmi pañchānā-ntvā dīśām yantrāyā dhārtrāyā gṛhṇāmi pañchānā-ntvā
pañchajanānām yantrāyā dhārtrāyā gṛhṇāmi cārōstvā pañchābilasya yantrāyā
dhārtrāyā gṛhṇāmī brahmāṇastvā tējāsē yantrāyā dhārtrāyā gṛhṇāmi kṣatrasya
tvaujāsē yantrāyā [ ] 2

dhārtrāyā gṛhṇāmi vīśē tvā yantrāyā dhārtrāyā gṛhṇāmi sūvīryāya tvā gṛhṇāmi
suprajāstvāyā tvā gṛhṇāmi rāyaspōṣāya tvā gṛhṇāmi brahmavarchasāyā tvā gṛhṇāmi
bhūrāsmākagnī hāvirdēvānā-māsiṣō yajāmānasya dēvānā-ntvā dēvatābhyō gṛhṇāmī
kāmāya tvā gṛhṇāmi ॥ 3 ॥

(sātyāyū-�ोजासे यन्त्राया-त्रयास्त्रिग्मसच्च) (a. 1)

dhrūvō-’si dhrūvō-’hagm sājātēṣū bhūyāṣa-ndhīrāśchēttā vasuvidugrō-’syugrō-’hagm
sājātēṣū bhūyāṣa-mugraśchēttā vasuvidābhī-bhūrāsyabhībhūrāhagm sājātēṣū
bhūyāṣamabhbībhūśchēttā vasuvi-dyunajmī tvā brahmāṇā daivyēna hāvyāyāsmai
vōdhaṁ jātavēdaḥ ॥ indhānāstvā suprajāsā-ssuṣvīrā jyōgjīvēma balihṛtō vāya-ntē ॥
yanmē agnē aṣya yajñasya riṣyā- [riṣyāt, dyadvā] 4

-dyadvā skandā-dājyāsyōta vīṣṇō ॥ tēnā hanmi sāpatnā-ndurmarāyumainā-ndadhāmī
nir-ītyā upasthē ॥ bhū-rbhuvā-ssuṣvāruchChūṣmō agnē yajāmānāyaidhi niśuṣmō

abhidāsātē □ agnē dēvēddhā manviddhā mandrājihvā-mārtysya tē hōtarmūrdhannā jīgharmi rāyaspōśāya suprajāstvāyā sūvīryāyā manō-'si prājāpatya-mmanāsā mā bhūtēnā vīśā vāgāsyajindrī sāpatnākṣayāṇī [ ] 5

vāchā mēmdriyēnā vīśā vasāntamṛtūnā-mprīṇāmī sa mā pṛītaḥ pṛīṇātu grīṣmamṛtūnā-mprīṇāmī sa mā pṛītaḥ pṛīṇātu varṣā ṫtūnā-mprīṇāmī tā mā pṛītaḥ pṛīṇāntu śāradāmṛtūnā-mprīṇāmī sā mā pṛītā pṛīṇātu hēmantaśīśirāvṛtūnā-mprīṇāmī tau mā pṛītau pṛīṇītā-magnīśomāyō-rāha-ndēvayajyayā chakṣuṣmā-nbhūyāsamagnērāha-ndēvayajyayā-'nnādō bhūyāsa- [bhūyāsam, dabdhīrāsyadābdhō] 6

-ndabdhīrāsyadābdhō bhūyāsamāmu-ndābhēya-magnīśomāyō-rāha-ndēvayajyayā vṛtrāhā bhūyāsamindrāgnīyōrāha-ndēvayajyayēmdriyāvyānnādō bhūyāsāmindrāsyā-'ha-ndēvayajyayēmdriyāvī bhūyāsa-mmahēndrāsyā-'ha-ndēvayajyayā jēmānā-mmahimānā-ṅgamēyamagnē-ssvīśṭākṛtō-'ha-ndēvayajyayā "yūṣmān. yajñēnā pratīṣṭhā-ṅgāmēyam [ ] 7

(riṣyā-thsāpatnākṣayāṇyā-nnādō bhūyāsāgṁ-ṣaṭtrigṁśachcha) (a. 2)

agnirmā duriṣṭā-tpātu savītā-'ghaśagmīśādyō mē-'ntī dūrē-'rātīyatī tamētēnā jēṣagm surūpavarṣavarṇā ēhīmā-nbhādrā-nduryāgm əbhyēhī māmanūvratā nyū śīrṣānī mṛḍhvāmīdā ēhyadītā ēhī sarāsvātyēhī rantīrasī ramātīrasī sūnaryāsī juṣtē juṣtī-ntē-'śīyōpāhūta upahāva- [upahāvam, tē-'śīyā sā] 8

-ntē-'śīyā sā mē sātyā-'śīrāsyā yajñāsāyā bhūyādarēdatā manāsā tachChākēyam yajñō divagmī rōhatu yajñō divā-ṅgachChatū yō dēvāyānāḥ panthāstēnā yajñō dēvāgī apyētvāsmāsvindrā indriya-ndādhātvāsmānārāyā yta yajñā-ssāchantāmāsmāsū santvāśīṣā-ssā nāḥ priyā sūpratūrtīrmāghōnī juṣtīrasī juṣasvā nō juṣtā nō- [juṣtā nāḥ, əsī juṣtī-ntē] 9

'sī juṣtī-ntē gamēyā-mmanō jyōtī-rjuṣatāmājyām vichChinnam yajñagm samīma-ndādhātu □ brhāspatī-stanutāmīmannō viśvē dēvā jha mādayantām □ braddhnā pinvāsvā dadātō mē mā kṣāyi kurvatō mē mōpā dasa-tprājāpātē-rbhāgō-'syūrjāsvā-npayāsvā-nprāṇāpānau mē pāhi samānavyānau mē pāhyudānavyānau mē pāhyakṣītō-'syakṣītyai tvā mā mē kṣēṣṭhā əmutrāmuṣmī-~mllōkē □ 10

(upahāvam-juṣtāna-stvā ṣaṭ chā) (a. 3)

bāṛhiṣō-'ha-ndēvayajyayā prajāvā-nbhūyāsa-nnarāśagmīśāsyāḥa-ndēvayajyayā paśūmā-nbhūyāsamagnē-ssvīśṭākṛtō-'ha-ndēvayajyayā-"yūṣmān. yajñēnā pratīṣṭhā-ṅgāmēyamagnērāha-mujjītī-manūjjīśāgṁ sōmāsyāḥa - mujjītī-manūjjīśāmagnērāha-mujjītī-manūjjīśā-magnīśomāyōrāha-mujjītī-manūjjīśā-mindrāgnīyōrāha-mujjītī-manūjjīśā-mindrāsyā-'ha- [-mindrāsyā-'ham, ujjītīmanūjjīśām] 11

-mujjīt̄imānūjjēśa-mmaheṇdrasyāhamujjīt̄i- manūjjēśamagnē-ssvīṣṭakṛtō-'ha mujjīt̄i- manūjjēśam vājāsyā mā prasavēnō-dgrābhēṇodāgrabhīt ॥ athā sāpatnāgṁ īndrō mē nigrābhēṇādhārāgṁ akaḥ ॥ ुdgrābha-ñchā nigrābha-ñchā brahmā dēvā āvīvṛdhann ॥ athā sāpatnānindrāgnī mē viṣūchīnān vyāsyatām ॥ ēmā āgmānnāśisō dōhākāmā īndrāvantō [indrāvantah, vānāmāhē dhukṣīmahī] 12

vanāmāhē dhukṣīmahī prajāmiśām ॥ rōhītēna tvā-'gni-rdēvatā-ñgamayatū haribhyā- ntvēndrō dēvatā-ñgamayatvētāsēna tvā sūryō dēvatā-ñgamayatū vi tē muñchāmi raśanā vi rāsmīn vi yōktrā yānī parjchartānāni dhāttādaśmāsū dravīṇām yachchā bhādra-mpra ḥō brūtā-dbhāgādhā-nđēvatāsu ॥ viṣṇō-śśāmyōrāha-nđēvayajyayā yajñēnā pratiṣṭhā-ñgāmēyāgṁ sōmāsyāha-nđēvayajyayā [dēvayajyayā, surētā] 13

surētā rētō dhiśīya tvaṣṭurāha-nđēvayajyayā paśūnāgṁ rūpa-mpūśēya-nđēvānā- mpatnīrāgni-rgṛhapāti-ryajñasyā mithūna-ntayōrāha-nđēvayajyayā mithūnēnā prabhūyāsam vēdō-'si vittīrasi vīdēyā karmā-'si kāruṇāmasi kriyāsagmā sanīrāsi sanītā-'si sanēyā-ñghṛtavānta-ñkulāyinagmā rāyaspōṣagmā sahāsrīnām vēdō dādātu vājinām ॥ 14 ॥

(indrāsyāha-mindrāvantah-sōmāsyāha-nđēvayajyayā- chatuśchatvārigmśachcha) (a. 4)

ā pyāyatā-ndhruvā ghṛtēnā yajñāmyājñā-mpratī dēvayadbhyāḥ ॥ sūryāyā ūdhō-'dītyā upasthā ुrudhārā pṛthīvī yajñē ăsmīn ॥ prajāpātē-rvībhānnāmā lōkastasmiggtvā dadhāmi saha yajāmānēnā sadāsi sanmē bhūyā-ssarvāmasi sarvā-mmē bhūyāḥ pūrṇamāsi pūrṇa-mmē bhūyā akṣitamasi mā mē kṣēsthāḥ prāchyā-nđīsi dēvā ıtvijō mārjayantā-ndakṣīnāyā- [dakṣīnāyām, diśi] 15

ndīsi māsāḥ pītarō mārjayantā-mpratīchyā-nđīsi gṛhāḥ paśavō mārjayantāmuḍīchyā- nđīsyāpā ोśādhayō vanāspatāyō mārjayantāmūrdhvāyā-nđīsi yajñā-ssāmvathsarō yajñapāti-rmārjayantām viṣṇōḥ kramō-'syabhimātīhā gāyatrēnā Chandāsā pṛthīvīmanu vi krāmē nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmō viṣṇōḥ kramō-'syabhiśastīhā traiṣṭubhēnā Chandāsā 'ntarīkṣāmanu vi krāmē nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmō viṣṇōḥ kramō-'syarātīyatō hāntā jāgātēnā Chandāsā divāmanu vi krāmē nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmō viṣṇōḥ kramō-'si śatruyatō hāntā-”nūṣṭubhēnā Chandāsā diśō-'nū vi krāmē nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmāḥ ॥ 16 ॥

(dakṣīnāyā - māntarīkṣāmanu vi krāmē nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmō viṣṇō- rēkānnatṛigmśachcha) (a. 5)

agānmā suvā-ssuvāraganma sāndrīsāstē mā Chīthsi yattē tapāstasmai tē mā-” vīkṣi subhūrāsi śrēṣṭhō raśmīnāmāyurdhā ăsyāyūrmē dhēhi varchōdhā àśi varchō mayī dhēhīdamāhamāmu-mbhrātīvyamābhyō dīgbhyō-'syai dīvō-'smādāntarīkṣādāsyai pṛthīvīyā ăsmādānnādyānnirbhājāmī nirbhāktā-ssa ya-ndvīṣmāḥ ॥ 17 ॥

sa-ñjyōtīśā-’bhūvamaindri-māvṛtā-mānvāvārtē samāha-mprajayā sa-mmayaḥ prajā samāhagm rāyaspōṣeṇa sa-mmayaḥ rāyaspōṣa-ssamiddhō agnē mē dīdihi samēddhā tē agnē dīdyāsām vasūmān. yajñō vasīyā-nbhūyāsāmagnā āyūgṝsi pavasa ā sūvōrjāmīśā-ñcha naḥ ॥ ārē bādhasva dūchChunām ॥ agnē pavāsva svapā āsmē varchā-ssūvīryām ॥ 18 ॥

dadhātpōṣagm rāyi-mmayaḥ ॥ agnē gṝhapatē sugṝhapatirāha-ntvayā gṝhapatinā bhūyāsagm sugṝhapatirmayā tva-ñgṝhapatinā bhūyā-ssātagm himāstāmāśīśamā śāsē tantāvē jyōtīśmatī-ntāmāśīśamā śāsē-’muṣmāj jyōtīśmatī-ñkastvā yunaktj sa tvā vimūñchātvagnē vratapatē vrātamāchāriṣa-ntadāśaka-ntanmē-’rādhi yajñō bābhūvā sa ā [sa ā, bābhūvā sa] 19

bābhūvā sa prajājñē sa vāvṛdhē ॥ sa dēvānāmadhīpati-rbabhūvā sō āsmāgm adhīpatin karōtu vāyagg syāmā patāyō rayīnām ॥ gōmāgm agnē-’vīmāgm aśvī yajñō nrvathsākhā sadāmidāpramṛṣyah ॥ iḍāvāgm ēśo āsura prajāvā-ndīrgḥō rāyih pṛthubuddhna-ssābhāvān ॥ 20 ॥

(dvīṣmaḥ-sūvīryagm-sa ā-pañchātrigmśachcha) (a. 6)

yathā vai sāmr̄tasomā ēvam vā ētē sāmr̄tayajñā yaddārśapūrṇamāsau kasyā vā-’hā dēvā yajñamāgachChāntī kasyā vā na bāhūnām yajāmānānām yō vai dēvatāḥ pūrvāḥ parigṝhṇātī sa ēnā-ssvō bhūtē yājata ētadvai dēvānā-māyatānām yadāhavānīyō-’ntārā-’gnī pāśūnā-ñgārhāpatyō manusyāñā-manvāhāryāpachānah pitṛnāmagni-ñgṝhṇātī sva ēvāyatānē dēvatāḥ parī [dēvatāḥ parī, gṝhṇātī tā-ssvō] 21

gṝhṇātī tā-ssvō bhūtē yājatē vrātēnā vai mēddhyō -’gni-rvrātāpāti-rbrāhmaṇō vrātābhṛ-dvṛāta-mūpaṁṣya-nbrūyādagnē vratapatē vrāta-ñchāriṣyāmītyagni-rvai dēvānām vrātāpātāstasmā ēva prātīprōchyā vrātamā lābhatē bāṛhiṣā pūrṇamāsē vrātamupaāti vāthsairāmāvāsyāyāmētaddhyētayō-rāyatānamupāstīryah pūrvāśchāgnirapāraśchētyāhu-rmanusyā [-rmanusyāḥ, innvā] 22

innvā upāstīrṇa-mīchChāntī kimū dēvā yēśā-nnavāvasānā-mupāsmīñChvō yakṣyamānē dēvatā vasanti ya ēvam vīdvānagni-mūpastrīṇātī yajāmānēna grāmyāśchā paśavō-’vāruddhyā ārāṇyāśchētyāhu-rya-dgrāmyānūpāvasātī tēnā grāmyānavā rundhē yadārāṇyasyā-’śñātī tēnārāṇyān. yadanāśvā-nupāvasē-tpitṛdēvātyā-ssyādārāṇyasyā-śñātīndriyam- [śñātīndriyam, vā ārāṇyam-] 23

-~mvā ārāṇya-mīndriya-mēvā-”tma-ndhāttē yadanāśvā-nupāvasē-tkṣōdhūka-ssyādya-dāśñīyādrū-drō-’sya paśūnābhi mānyētā-’pō-’śñātī tannēvāśīta-nnēvā-’nāśīta-nna kṣōdhūkō bhavātī nāsyā rūdraḥ paśūnābhi mānyatē vajrō vai yajñāḥ, kṣu-tkhalu vai mānuṣyāsyā bhrātṛvyō yadanā-’svānupāvasātī vajrēṇāiva sākṣā-tkṣudhā-mbhrātṛvyagm hanti ॥ 24 ॥

(parī-manusyā-ndriyagm-sākṣāt-trīṇī cha) (a. 7)

yō vai śraddhāmanārabhya yajñenā yajatē nāsyēṣṭāya śraddādhatē-'paḥ pra ṣayati śraddhā vā āpā-śśraddhāmēvā-"rabhyā yajñenā yajata ुbhayē-'sya dēvamanuṣyā iṣṭāya śraddādhatē tadāhuratī vā ētā vartrā-nnēdāntyatī vāchā-mmanō vāvaitā nātī nēdāntītī manasā pra ṣayatīyam vai manō- [manāḥ, ḣanayaivaināḥ] 25

-'nayaivaināḥ pra ṣayatya-skānnahavi-rbhavatī ya ēvam vēdā yajñāyudhānī sa-mbhāratī yajñō vai yajñāyudhānī yajñamēva tathsa-mbhāratī yadēkāmēkagm sambharēt-pitrēvātyāni syurya-thsaha sarvāṇī mānuṣānī dvēdvē sambhāratī yājyānuvākyāyōrēva rūpa-ṅkārōtyathō mithunamēvayō vai daśā yajñāyudhānī vēdā mukhātō-'sya yajñāḥ kālpatē sphya- [kālpatē sphyah, cha kāpālāni] 26

-śchā kāpālāni chāgnihōtrāhavāṇī cha śūrpā-ñcha kṛṣṇājjina-ñchā ūamyā chōlūkhāla-ñchā musāla-ñcha dr̄śachchōpālā chaitānī vai daśā yajñāyudhānī ya ēvam vēdā mukhātō-'sya yajñāḥ kālpatē yō vai dēvēbhyāḥ pratiprōchyā yajñenā yajatē juṣantē-'sya dēvā hāvyagm hāvi-rnīrūpyamāṇamābhi māntrayētā-'gnigm hōtāramīha tagm hūvā itī [ ] 27

dēvēbhyā ēva pratiprōchyā yajñenā yajatē juṣantē-'sya dēvā hāvyamēṣa vai yajñasya grahō gr̄hītvāiva yajñenā yajatē tadudītvā vāchām yachChatī yajñasya dhṛtyā athō manasā vai prajāpāti-ryajñamātanutā manasajiva ta-dyajñā-ntānutē rakṣāsā- manānvavachārāya yō vai yajñām yōgā āgatē yuṇaktī yuṇktē yuṇjānēṣu kastvā yuṇaktī sa tvā yuṇaktvi-( ) -tyāha prajāpāti-rvai kaḥ prajāpātinaivainām yuṇakti yuṇktē yuṇjānēṣu □ 28 □

(vaimanāḥ-sphya-itī-yuṇaktvē-kādaśa cha) (a. 8)

prajāpāti-ryajñānāśrātā-gnihōtra-ñchāgnīṣṭōma-ñchā paurṇamāsī-ñchōkthyā-ñchāmāvāsyā-ñchātirātra-ñchā tānudāmimītā yāvādagnihōtra-māsī-ttāvānagnīṣṭōmō yāvātī paurṇamāsī tāvānukthyō yāvātyamāvāsyā tāvānatirātrō ya ēvam vīdvānāgnihōtra-ñjūhōtī yāvādagnīṣṭōmēnō pāpnōtī tāvādūpā-"pnōtī ya ēvam vīdvā- npaūrṇamāsīm yajatē yāvādūkthyēnōpāpnōtī [yāvādūkthyēnōpāpnōtī, tāvādūpā- "pnōtī] 29

tāvādūpā-"pnōtī ya ēvam vīdvānāmāvāsyām yajatē yāvādatirātēnōpāpnōtī tāvādūpā- "pnōtī paramēṣṭhinō vā ēṣa yajñō-'grā āsī-ttēnā sa pāramā-ṅkāṣṭhāmagachChā-ttēnā prajāpāti-nnīravāsāyaya-ttēnā prajāpātīḥ parāmā-ṅkāṣṭhāmagachChā-ttēnēndrā- nnīravāsāyaya-ttēnēndrāḥ parāmā-ṅkāṣṭhāmagachChā-ttēnā-'gnīṣōmaū nīravāsāyaya- ttēnāgnīṣōmaū pāramā-ṅkāṣṭhāmagachChatām ya [kāṣṭhāmagachChatām yah, ēvam vīdvā-ndārśapūrṇamāsau] 30

ēvam vīdvā-ndārśapūrṇamāsau yajatē parāmāmēva kāṣṭhā-ṅgachChatī yō vai prajātēna yajñenā yajatē pra prajayā paśubhi-rmithunai-rjāyatē dvādāśā māsā- ssamvathsarō dvādāśa dvāndvānī darśapūrṇamāsayōstānī sampādyānītyāhu-rvāthsā-

ñchōpāvasṛjatyukhā-ñchādhī śrayatyavā chā hantī dṛṣadāu cha sāmāhāntyadhi chā
vapātē kāpālānī chōpā dadhāti purōḍāśā-ñchā- [purōḍāśā-ñcha, ḥdhiśrayatyājyā-ñcha]
31

-'dhiśrayatyājyā-ñcha stambayajuśchā harātyabhi chā gṛhṇātī vēdī-ñcha pari gṛhṇātī
patnī-ñchā sannāhyatī prōkṣāṇīśchā "sādayatyājyā-ñchāitānī vai dvādāśa dvāndvānī¹
darśapūrṇamāśayōstānī ya ēvagm sāmpādyā yajatē prajātēnaiva yajñēnā yajatē pra
prajayā paśubhī-rmithunai-rjāyatē □ 32 □

(ukthyēnōpāpnōtyā-gachChatām yaḥ - pūrōḍāśāṁ-chatvāriṁśachchā) (a. 9)

dhrūvō-'si dhrūvō-'hagm sājātēšu bhūyāśamityāha dhrūvānēvainān kuruta ugṛō-
'syugrō-'hagm sājātēšu bhūyāśa-mityāhāprātivādina ēvainān kurutē-
'bhībhūrāsyabhībhūrāhagm sājātēšu bhūyāśamityāha ya ēvainā-mpratyutpipītē
tamupāsyatē yunajmī tvā brahmāṇā daivyēnētyāhaiṣa vāagnēryōgastēnai -
[vāagnēryōgastēnā, ēvainām yunakti] 33

vainām yunakti yajñasya vai samṛddhēna dēvā-ssuvargam lōkamāyan. yajñasya
vyṛddhēnāsūrā-nparābhāvayan. yanmē agnē əsyā yajñasya riṣyādityāha yajñasyaiva
tathsamṛddhēna yajāmāna-ssuvargam lōkamēti yajñasya vyṛddhēnā bhrātṛvyā-nparā
bhāvayatyagnihōtra-mētābhī-rvyāhṛtībhīrupā sādayēdyajñamukham vā agnihōtra-
mbrahmajtā vyāhṛtayō yajñamukha ēva brahmā - [brahmā, kurutē sāmvathsarē] 34

kurutē sāmvathsarē pāryāgāta ētābhīrēvōpā sādayē-dbrahmāṇajvōbhāyatā-
ssāmvathsāra-mparī gṛhṇātī darśapūrṇamāsau chāturmāsyānyālabhāmāna ētābhī-
rvyāhṛtībhīr-havīgṣyāsādayē-dyajñamukham vai dārśapūrṇamāsau chāturmāsyānī
brahmajtā vyāhṛtayō yajñamukha ēva brahmā kurutē sāmvathsarē pāryāgāta
ētābhīrēvāsādayē-dbrahmāṇajvōbhāyatā-ssāmvathsāra-mparīgṛhṇātī yadvai yajñasya
sāmnā kriyatē rāṣṭram- [rāṣṭram, yajñasyā-śīrgāchChatī] 35

-~myajñasyā-śīrgāchChatī yadr̄chā viśām yajñasyā- śīrgāchChatyathā brāhmaṇō-
'nāśīrkēṇa yajñēnā yajatē sāmidhēnī-rānuvākṣyannētā vyāhṛtīh pūrastāddaddhyā-
dbrahmaiva prātipadā-ñkurutē tathā brāhmaṇa-ssāśīrkēṇa yajñēnā yajatē ya-
ñkāmayētā yajāmāṇa-mbhrātṛvyamasya yajñasyāśīrgāchChēditī tasyāitā vyāhṛtīh
purōnuvākyāyā-ndaddhyā-dbhrātṛvyadēvātyā vai pūrōnuvākyā bhrātṛvyamēvāsyā
yajñasyā-[yajñasyā, āśīrgāchChatī] 36

-"śīrgāchChatī yān kāmayētā yajāmānān-thsāmāvātyēnān yajñasyā "śīrgāchChēditī
tēśāmētā vyāhṛtīh pūrōnuvākyāyā ardhārcha ēkā-ndaddhyā-dyājyāyai pūrastādēkām
yājyāyā ardhārcha ēkā-ntathaīnān-thsāmāvātī yajñasyā "śīrgāchChatī yathā vai
parjanya-ssuvīṣṭām varṣātyēvam yajñō yajāmānāya varṣatī sthalāyōdāka-
mpāriṛhāntyāśisā yajñām yajāmānāḥ parī gṛhṇātī manō-'si prājāpātyam-
[prājāpātyam, manāsā] 37

-manāsā mā bhūtēnā-”vīśētyāḥā manō vai prājāpātya-mprājāpātyō yajñō manā ēva yajñamātma-ndhāttē vāgāsyājindrī sāpatnakṣayāṇī vāchā mēmdriyēṇā-”vīśētyāhaṇdrī vai vāgvāchā-mēvaindrī- mātma-ndhāttē □ 38 □

**(tēnai-va brahmā- rāṣṭramē-vāsyā yajñasyā-prājāpātyagm-ṣaṭtrigṁśachcha)
(a. 10)**

yō vai sāptadaśa-mprajāpātim yajñamānवायात्तम् vēdā pratī yajñenā tiṣṭhati na yajñā-dbhragmśata ā śrāvayēti chatūrakṣaramastu śrauṣaditī chatūrakṣaram yajēti dvyākṣaram yē yajāmahā iti pañchākṣara-ndvyakṣarō vāṣatkāra ēṣa vai sāptadaśah prajāpāti-ryajñamānवायात्तो ya ēvam vēdā pratī yajñenā tiṣṭhati na yajñād-bhragmśatē yō vai yajñasyā prāyāṇa-mpratiṣṭhā- [pratiṣṭhām, ḫdayāṇam vēdā] 39

mūdayāṇam vēdā pratīṣṭhitēnārīṣṭēna yajñenā saggsthā-ṅgāchChatyāśrāvayāstu śrauṣadyajā yē yajāmahē vāṣatkāra ētadvai yajñasyā prāyāṇamēṣā pratiṣṭhātadudayāṇam ya ēvam vēdā pratīṣṭhitēnā-’rīṣṭēna yajñenā saggsthā-ṅgāchChatī yō vai sūnṛtāyai dōham vēdā duha ēvainām yajñō vai sūnṛtā ”śrāvayētyaivainā-mahvādastu [-mahvādastu, śrauṣadityupāvāsrā-] 40

śrauṣadityupāvāsrā-gyajētyudānaisīdyē yajāmahā ityupā-’sada-dvaṣatkārēṇā dōgddhyēṣa vai sūnṛtāyai dōhō ya ēvam vēdā duha ēvainām-ndēvā vai sātramāsata tēṣā-ndisō-’dasyānta ētāmārdrā-mpaṇktimāpaśyānnā śrāvayēti purōvāta-mājanayānnastu śrauṣadityabhragm samāplāvayaṇ. yajēti vīdyutā- [vīdyutām, ajanayāṇ yē] 41

majanayaṇ yē yajāmahā iti prāvāṛṣayannabhyāstanayan vāṣatkārēṇā tatō vai tēbhyo diśāḥ prāpyāyantā ya ēvam vēdā prāsmaj diśāḥ pyāyantē prajāpāti-ntvōvēdā prajāpāti stvamvēdā ya-mprajāpāti-rvēdā sa puṇyō bhavatyēṣa vai Chāndāsyāḥ prajāpātīrā śrāvayā-’stū śrauṣadyajā yē yajāmahē vāṣatkārō ya ēvam vēdā puṇyō bhavati vasanta- [vasantam, ḫtūnām] 42

-mītūnā-mprīṇāmītyāhārtavō vai prāyājā ḫtūnēva pṛīṇātī tē-’smai pṛītā yāthāpūrvā-ṅkālpantē kalpāntē-’smā ḫtavō ya ēvam vēdāgnīśomāyōrāha-ndēvayajayā chakṣuṣmā-nbhūyāṣamityā-hāgnīśomābhyām vai yajñaśchakṣuṣmā-ntābhyāmēva chakṣurātma-ndhāttē ‘gnērāha-ndēvayajayā-’nnādō bhūyāṣamityāhāgnirvai dēvānā-mannādastē najvā- [mannādastē najvā, aṇnādyāmātman] 43

-’nnādyāmātma-ndhāttē dabdhīṛāsyadābdhō bhūyāṣamamu-ndābhēyamityāhāitayā vai dabddhyā dēvā asūrānadabhnuvāṇtayaṇiva bhrātīvya-ndabhnōtyagnīśomāyōrāha-ndēvayajayā vṛtrāḥā bhūyāṣamityāhā-’gnīśomābhyām vā indrō vṛtrāmāhāntābhyāmēva bhrātīvyaagg str̄nuta indrāgnīyōrāha-ndēvayajayā-’mīdriyāvyaṇnādō bhūyāṣamityāhēndriyāvyevānnādō bhāvatīndrāsyā- [bhāvatīndrāsyā, aha-ndēvayajayā-’mīdriyāvī] 44

-'ha-ndēvayajyayēmdriyāvī bhūyāsāmityāhēndriyāvyēva bhāvati mahēndrasyā-'ha-ndēvayajyayā jēmānā-mmahimānā-ṅgamēyamityāha jēmānāmēva māhīmānā-ṅgachChatyagnē-ssvīśṭakṛtō-'ha-ndēvayajyayā "yūṣmān. yajñēnā pratīṣṭhā-ṅgāmēyamityā-hāyūrēvātma-ndhāttē pratī yajñēnā -tiṣṭhati ॥ 45 ॥

(**pratīṣṭhā-māhvādastū-vīdyutāṁvasantā-tēnājvē-ndrāsyā-**
'ṣṭātrigṛṁśachcha) (a. 11)

indrām vō viśvatāspari havāmahē janēbhyaḥ ॥ asmākāmāstū kēvālāḥ ॥ indra-nnarō nēmadhītā havantē yatpāryā yunajātē dhiyāstāḥ ॥ sūrō nr̄ṣātā śavāsaśchakāna ā gōmāti vrājē bhājā tvannaḥ ॥ īndriyāṇī śatakratō yā tē janēsu pañchasū ॥ indra tānī tā ā vṛṇē ॥ anū tē dāyi māha īndriyāyā sātrā tē viśvāmanū vṛtrāhatyē ॥ anū [ ] 46

kṣatramanu sahō yajatrēndrā dēvēbhīranu tē nr̄ṣahyē ॥ āyasmīm-thsaptavāśavā stiṣṭhānti svāruhō yathā ॥ ṛśīra dīrghāśrutāmā īndrāsyā ghārmō atīthih ॥ āmāsū pākvamairāyā ā sūryagm̄ rōhayō dīvi ॥ ghārma-nna sāmā-ntapatā suvṛktibhi-rjuṣṭa-ṅgirvāṇasē girāḥ ॥ īndrami-dgāthīnō bṛhadindrā-mārkēbhī-rārkiṇāḥ ॥ īndram vāṇīranūṣata ॥ gāyānti tvā gāyātriṇō- [gāyātriṇāḥ, archāntyārka-mārkiṇāḥ ॥] 47

-'rchāntyārka-mārkiṇāḥ ॥ brahmāṇāstvā śatakratāvu-dvāgṛm̄śa-mīva yēmirē ॥ agm̄hōmūchē pra bhārēmā manīśāmōśiṣṭhādāv.nnē sumāti-ṅgīrṇānāḥ ॥ īdamīndra pratī hāvya-ṅgīrbhāya sātyā-ssāntu yajāmānasyā kāmāḥ ॥ vīvēṣā yanmā dhīṣānā jajānā stavaī pūrā pāryādindra-mahnāḥ ॥ agm̄hāsō yatrā pīparādyathā nō nāvēva yāntā mūbhayē havantē ॥ pra sāmrājā-mprathāma-māddhvārāṇā- [māddhvārāṇām, agm̄hōmūchām] 48

-magm̄hōmūchām vṛṣabham yajñiyānām ॥ āpā-nnapātamaśvinā hayānta-māsminnāra īndriya-ndhāttāmōjāḥ ॥ vi nā īndra mṛdhō jahi nīchā yāchCha pītāyātāḥ ॥ adhāspāda-ntamī-ṅkṛdhī yō āsmāgṛm̄ ābhīdāsātī ॥ īndrā kṣatramābhi vāmamōjō 'jāyathā vṛṣabha charṣāṇīnām ॥ apānudō janā-mamitrayantā-mūru-ndēvēbhyō akṛṇō-ru lōkam ॥ mṛgō na bhīmaḥ kūchārō gīrīṣṭhāḥ pārāvata [pārāvataḥ, ā jāgāmā parāsyāḥ ॥] 49

ā jāgāmā parāsyāḥ ॥ sṛkagṛm̄ sāgṛm̄sāyā pāvīmīndra tīgmaḥ vi śatru-ntāḍhī vimṛdhō nudasva ॥ vi śatruṇ. vi mṛdhō nudā vivṛtrasyā hanū ruja ॥ vi mānyumīndra bhāmītō-'mitrāsyā-'bhīdāsātāḥ ॥ trātārā-mindrā-mavītārā-mindrāgṛm̄ havēhavē sūhavāgṛm̄ śūrāmīndrām ॥ hūvē nu śākra-mpūruhūtāmīndragḡ svāsti nō māghavā dhātvindrāḥ ॥ mā tē āsyāgṛm̄ [āsyāgṛm̄, sāhasāvā-nparīṣṭāvāghāyā] 50

sāhasāvā-nparīṣṭāvāghāyā bhūma harivāḥ parādai ॥ trāyāsva nō 'vṛkēbhī-rvarūthai-stavā priyāsā-ssūriṣū syāma ॥ anāvastē rathāmaśvāya takṣā-ntvaṣṭā vajrā-mpuruhūta dyūmantām ॥ brahmāṇā īndrā-mmāhayāntō ḣākairavārdhayānnahāyē hantāvā ū ॥ vṛṣṇē ya-ttē vṛṣāṇō ḣākamarchānīndra grāvāṇō adīti-ssajōṣāḥ ॥ ānaśvāsō yē pāvayō-

'rāthā īndreśitā ḥbhyavārta ntā dasyūn ॥ 51 ॥
**(vṛtrāhatyē-'nū-gāyatrīṇō-'ddhārāṇām-parāvatō-'syā-
maṣṭāchātvārigmśachcha) (a. 12)**

(santvā siñchāmi-dhruvō-'syagnirmā-baṛhiṣō-'ha-mā pyāyatā-magānma-yathā vai-yō
vai śraḍḍhāṁ- prajāpāti-ryajñān-dhruvō-'sītyāha-yō vai sāptadaśa-mindrāṁ vō-
dvādāśa ॥)

(santvā-baṛhiṣō-'haṁyathā vā-ēvam vīdvā-ñChrauṣāt-thsāhasāva-nnēkāpañchāśat ॥)

(santvā, siñchāmī dasyūn)

- ॥ hariḥ ōm ॥
- ॥ kṛṣṇa yajurvēdīya taittirīya saṁhitāyā-mprathamakāṇḍē ṣaṣṭhaḥ praśna-ssamāptaḥ ॥

Sri Amritananda Natha Guruvu Garu, Amrita Nilayam, Gowravaram Village & Post, Kavali Mandal, Nellore District, Andhra Pradesh.
Phone Number: +91 9493475515 | www.amritanilayam.org